

Nieuwsbrief

Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken

Nummer 33: april 2026

Ontwikkeling huisvestingsplannen musea, HVSeO e.a.

Op 8 april zijn de vrijwilligers bijgepraat door de gemeente over de status van de nieuwe huisvesting. Zoals reeds bekend waren er forse tegenvallers bij het project. De kosten voor zowel het nieuwe museum in de Spijkervetstallen als de verbouwing van de Marktpanden (t.b.v. de bibliotheek, galerie en HVSeO) vielen fors hoger uit dan eerder geraamd. Alles bij elkaar zorgde dat in oktober 2025 voor een tekort van ca. € 2,7 miljoen. De meerkosten zijn vooral het gevolg van noodzakelijke extra constructieve en installatietechnische aanpassingen en achterstallig onderhoud aan de monumentale panden. Bovendien werd er minder subsidie ontvangen dan eerder begroot.

De verantwoordelijke wethouders en ambtenaren hebben gebrainstormd over alternatieve scenario's, maar die zijn nog erg vaag.

Het is nu aan de nieuwe coalitie die binnenkort wordt gevormd hoe dit verder wordt opgepakt. In het 4^e kwartaal 2026 zal hier waarschijnlijk meer duidelijkheid over zijn. Al met al weer een forse vertraging van het project.

Veel belangstelling bij de vrijwilligersbijeenkomst. Foto is van Henk de Nekker.

Ledenexcursie HVSeO naar Zonnestraal en Raadhuis in Hilversum

Maar liefst 54 leden van de Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken bezochten 17 april voormalig sanatorium Zonnestraal en het Raadhuis in Hilversum.

Zonnestraal was oorspronkelijk bestemd als sanatorium voor diamantslijpers die tuberculose hadden opgelopen. Het hoofdgebouw is ontworpen door architect Jan Duiker en werd geopend in 1928. Het wordt gezien als een icoon van het Nieuwe Bouwen. Het gebouw staat bekend om zijn functionele architectuur, gericht op licht, lucht en ruimte. Dit om het herstel van de patiënten te bevorderen. Het gebouw werd later een ziekenhuis en is thans eigendom van een vastgoedmaatschappij. Delen van het gebouw hebben nog een gezondheidszorg gerelateerde functie.

Gids Jan Schriever is opgegroeid op het landgoed en was tevens als hoofd Algemene Dienst werkzaam in het gebouw. Hij kon zijn verhaal daardoor voorzien van vele interessante, persoonlijke ervaringen. Na de lunch werd het Raadhuis bezocht. Dit gebouw werd ontworpen door de bekende architect Willem Marinus Dudok. Nadat hij vanaf 1915 verschillende ontwerpen had gemaakt voor diverse locaties werd uiteindelijk in 1928 begonnen met de bouw op de huidige plek. Het bijzondere gebouw kenmerkt zich door kubistische volumes en horizontale gevellijnen met geel-gouden bakstenen.

Vooraf het uitzicht vanaf de 48 meter hoge toren was heel bijzonder. Veel van onze leden durfden deze beklimming aan. Vanaf het hoogste punt zagen zij zelfs de contouren van steden als Amsterdam, Utrecht en Amersfoort.

Ook waren zij onder de indruk van het interieur van het gebouw. In het bijzonder de trouwkamer en de vergaderkamer van B&W waren favoriet. Dit vanwege het gebruik van marmer, de bijzondere Dudokstoelen, de verlichting én de kleurstelling.

Gert Martens, Bé Puister (namens het bestuur aanwezig bij de excursie)

Rondleiding bij het imposante Raadhuis in Hilversum.

Nieuwe boeken voor onze bibliotheek

Afgelopen periode zijn enkele tientallen nieuwe titels toegevoegd aan onze collectie, geschonken door de erven van mevrouw E. Gerrets-Bijkerk. De overige delen van de schenking betreffen genealogische aantekeningen; die moeten nog nader bekeken worden. Een deel van de schenking hebben we overgedragen aan Historische Vereniging IJsselham, omdat die werken meer betrekking hadden op Oldemarkt en omgeving.

Ook de erfenis van Leffert de Jonge is nader beschreven en deels al toegevoegd aan onze Bibliotheekcollectie. Daarbij komen nog een groot aantal artikelen en aantekeningen, die na het scannen opgenomen zullen worden in ons Knipselarchief.

Klaas Steffens, werkgroep Bibliotheek & Archief

Fotograferen van grafmonumenten voor genealogie-website

Er zijn weer veel gegevens toegevoegd vanuit het fotomateriaal van grafmonumenten. Daarnaast hebben we aanvullingen ontvangen van de werkgroepleden en van gewone leden. Zo komen er maandelijks enkele honderden aanvullingen bij.

Onlangs zijn we weer bezig geweest met het fotograferen van grafmonumenten op de Algemene Begraafplaats aan de Meppelerweg. We kregen de volledige lijst van deze begraafplaats met zo'n 8.400 namen. Dat zijn circa 4.000 grafmonumenten, waarvan we vorig jaar ruim 500 op de foto hebben gezet en opgenomen op onze genealogie-website. Zie verder [Genealogie Steenwijk\(erland\) en Omstreken](#)

Klaas Steffens; werkgroep Genealogie

Algemene Begraafplaats aan de Meppelerweg in Steenwijk. Foto is van Gert Martens.

Regionale informatiebijeenkomst ZCBS in Dalfsen

Op 28 maart waren Jaap van Essen, Theo Pijlman en Klaas Steffens bij de jaarlijkse Gebruikersgroep Noord-Oost Nederland van de Beeldbank-programma's die we als HVSeO gebruiken. Dit keer in Dalfsen, waar de Historische Vereniging een ruim en fraai onderkomen heeft in multifunctioneel centrum Trefkoele. Om jaloers op te worden met wel 10 werkplekken. We troffen daar een dertig collega's uit de regio, die ook met hetzelfde programma werken. Een gezellige ontmoeting tijdens het 20-jarig bestaan van ZCBS, waar we ervaringen en wensen met elkaar deelden. Klaas gaf een drietal presentaties:

1. Over de manier waarop we bij de HVSeO de stamboomgegevens koppelen aan fotomateriaal in onze beeldbanken.
2. Hoe de kwaliteit van de gegevens en het beheren en bewaken ervan in zijn werk zou moeten gaan; verbeterpunt voor ZCBS.
3. De opzet van onze nieuwe Huizenbank en de complexiteit van kadaster-gegevens. Spontaan kwam het aanbod van Historische Vereniging Avereest om ons hiermee op weg te helpen, waar we gebruik van zullen maken.

Historische Vereniging Dalfsen gaf uitleg over hun aanpak bij het digitaliseren en publiceren van oud filmmateriaal via de Beeldbank en hun YouTube-kanaal. Wij doen dat nog op kleine schaal, maar het heeft zeker onze aandacht voor de nabije toekomst. Jaap van Essen is dat al aan het verkennen, samen met onze werkgroep Documentaires.

Ook maakten we de afspraak om als ZCBS-gebruikers in de Kop van Overijssel, samen met Urk, bij elkaar te komen om ook in klein verband meer samen te werken en elkaar te helpen.

Kortom een interessante en gezellige zaterdag bij onze collega's.

Klaas Steffens

Klaas Steffens geeft een presentatie over de Huizenbank. Foto is van Jaap van Essen.

Ontwikkelingen op het gebied van ICT

We werken nog steeds hard om de ICT-omgeving goed in de vingers te krijgen. Zo bieden we ondersteuning bij het plaatsen van fotomateriaal op de Beeldbanken, Genealogie en de website.

Samen met de coördinator voor het Beeldarchief namen we deel aan het jaarlijkse gebruikers-overleg van ZCBS in Dalfsen, waar we een 30 collega's ontmoeten uit Noordoost Nederland. Zie hiervoor het verslag elders in deze nieuwsbrief.

Op deze wijze komt er steeds meer uitwisseling van ideeën. Tevens worden zo ook verbeteringen bereikt waar alle 180 erfgoedinstellingen profijt van hebben.

Onlangs zijn zo nog enkele verbeteringen aangebracht bij de Beeldbanken:

- het zoekresultaat kan nu naar eigen keuze gesorteerd worden;
- op de hoofdpagina van elke beeldbank worden linkjes getoond voor de meest recent toegevoegde materialen.

Voor alle werkzaamheden, met name ook voor onderhoud en beheer van onze apparatuur, zoeken we nog steeds vrijwilligers.

Klaas Steffens, werkgroep ICT/website

Help ons de verhalen van het verzet levend te houden

In Steenwijk en omstreken hebben tijdens de Tweede Wereldoorlog talloze mannen en vrouwen zich, vaak in stilte en met persoonlijk risico, ingezet voor de vrijheid. Hun daden, klein of groot, verdienen het om verteld en herinnerd te worden. Veel van deze verhalen zijn nooit opgeschreven. Ze leven nog alleen in familieherinneringen, in verhalen die in de huiselijke kring worden doorgegeven, of in papieren die op zolder liggen. Wij willen voorkomen dat deze belangrijke geschiedenissen verloren gaan.

Daarom doen wij in het komende nummer van Old Steenwiek een beroep op onze leden.

De Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken verzamelt verhalen, foto's, documenten en herinneringen over mensen uit onze regio die actief waren in het verzet. Het gaat ons om alle vormen van verzet: onderduik, sabotage, hulp aan geallieerden, verspreiding van illegale kranten, koerierswerk of andere daden die het daglicht nauwelijks hebben gezien.

Met de ontvangen bijdragen willen wij:

- deze verhalen bewaren en toegankelijk maken voor huidige en toekomstige generaties;
- een goed beeld schetsen van het lokale verzet;
- samen met andere partijen toewerken naar de realisatie van een monument ter ere van de verzetsmensen uit Steenwijk en omstreken.

Wij nodigen iedereen van harte uit om herinneringen, documenten of foto's met ons te delen. Ook kleine fragmenten of details kunnen van goede waarde zijn. Samen kunnen we ervoor zorgen dat de namen en daden van deze mensen behouden blijven.

Jullie bijdrage graag mailen naar de Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken via verzetsverhalen@hvseo.nl t.a.v. Roel Holtland.

Roel Holtland, namens de projectgroep Verzetsverhalen

Hebt gij wat ontuig in Uw lijf

Zondagmiddag 11 april jl. liep ik over de Kornputsingel en plots viel mijn oog op het raam boven de voordeur van nr.20. Het is nu 'B&B De Stadssingel'. De deur stond open en gasten werden nt uitgelaten door de eigenaar. Ik wachtte mijn beurt af en vroeg hem naar het gebrandschilderde raam dat in het bovenlicht zit. Hij zei dat het raam door Bogtman was gemaakt. Deze informatie kreeg hij van Roel Bos, de zoon van dokter Bos. Bos is in 1958 begonnen als assistent van dokter Rijsbosch en hij was het die begin jaren 30 de opdracht voor het maken van het mooie raam gaf. Het is circa A4 formaat.

Er staat een passende tekst bij voor een huisartspraktijk: *Hebt gij wat ontuig in Uw lijf, Zoo vast dan eens een dag vier, vijf.*

Ik had gelukkig mijn camera bij mij en mocht er met behulp van een huishoudtrap een foto van maken voor de beeldbank/fotoarchief van de HVSeO.

Zo zie je maar weer dat het speuren naar nieuwe vondsten nooit ophoudt

Het is net als de lijst van schilderijen van oude meesters: zo nu en dan wordt er weer een nieuwe ontdekt.
Lucas Bennen, vrijwilliger werkgroep Fotografie en Beeldarchief

Foto gemaakt door Lucas Bennen..

Nieuwe website gaat binnenkort live

De ontwikkeling van de nieuwe website voor de HVSeO zit nu in de eindfase. Gelukkig hebben we vrijwillige bijstand gekregen van Richard List. Hij beheerst als webmaster de techniek en heeft ook feeling voor het actueel houden van de inhoud.

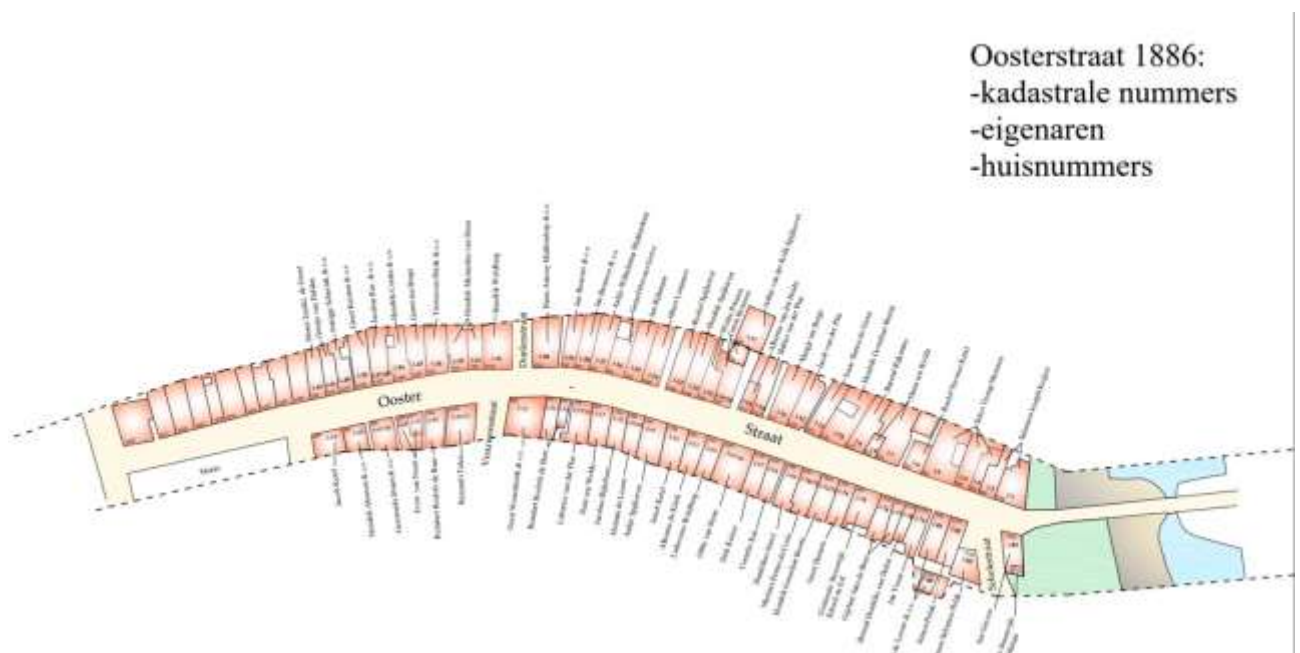
We hopen de nieuwe website eind mei "live" te zetten. Kort daarna zal de oude website niet langer meer nodig en beschikbaar zijn.

Klaas Steffens; werkgroep ICT/website

Puzzelen bij de Huizenbank

De werkgroep Huizenbank staat voor een immense puzzel om zowel de huidige als de oude huisnummering van Steenwijk (binnen de wallen) met elkaar te verbinden. En daar de bewoners- en eigenarengeschiedenis van in kaart te brengen.

Onlangs zijn er belangrijke stappen gezet om dat o.a. voor Koningstraat en Oosterstraat aan elkaar te knopen. En wordt er hard gewerkt om dat ook visueel te maken. Zie onderstaand concept.

Als de puzzel gelegd is, zullen we de eerste straat of een deel ervan publiek beschikbaar maken.

Ook deze werkgroep kan nog wel wat versterking gebruiken met mensen die een beetje overweg kunnen met spreadsheets en van puzzelen houden.

Kijk eens naar de voorbeelden op [Huizenbank](#)

Klaas Steffens, werkgroep Huizenbank

Overige mededelingen

- Christa Benthem loopt vanaf maart op proef mee in het bestuur in de rol van secretaris.
- We nemen als HVSeO niet deel aan de Vrijwilligersmarkt in september (tijdens Kopje Cultuur). Wel gaan we vrijwilligers werven bij onze kraam tijdens het Ontzet Festival op zaterdag 11 juli. De invulling van onze kraam c.q. kramen wordt gezien door het bestuur samen met Klaas Steffens en Jaap van Essen.
- Verzoek aan de gebruikers om onze kamers aan de Markt na afloop even schoon te maken. Denk aan stofzuigen op zijn tijd. Maar ook de keuken, trap en de vensterbanken verdienen de aandacht. Net als het omspoelen van de koffiekannen én de thermoskannen.
- Op zondag 24 mei gaat de documentaire over 70 jaar avondvierdaagse in Steenwijk in première. De toegang is gratis! Je kunt t.z.t. kaarten reserveren via www.luxor.nl

Lezingen/bijeenkomsten/excursies

- Maandag 4 mei (om 19.45 uur bij de hoek Kornputsingel/Vendelweg: **Kranslegging door HVSeO bij gedenkteken Joodse Steenwijkers**
- Zondag 24 mei e.v. (Luxor Theater Steenwijk): **Documentaire “70 jaar Avondvierdaagse Steenwijk”**. T.z.t. reserveren via www.luxor.nl
- Zaterdag 11 juli 2026: **Ontzet Festival**. Nadere informatie volgt.
- November 2026: **Lezing “Indiëgangsters” door Sjef Damhuis**. Samen met Historische Vereniging IJsselham. Meer info over de lezing (zoals datum en locatie) volgt later.
- December 2026: **Vrijwilligersbijeenkomst HVSeO**. Nadere informatie volgt

Deze keer een zéér uitgebreide nieuwsbrief HVSeO met tal van activiteiten en ontwikkelingen binnen de werkgroepen. Dank allen voor de bijdragen!

Geef jouw mededelingen vóór de vijftiende van de maand aan mij door via voorzitter@hvseo.nl.

Mocht je vragen, opmerkingen of suggesties hebben over de nieuwsbrief dan kun je eveneens bij mij terecht.

Namens het bestuur van de HVSeO;

Bé Puister;
Voorzitter.